

Stockholm 2020-06-22

Remissvar på SOU 2020:01, Översyn av yrket personlig assistent

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) och Studieförbundet Vuxenskolan (SV) arbetar båda aktivt med bildningsarbete kring tillgänglighet och personer med funktionsnedsättning i samarbete med ett stort antal organisationer som sammansluter brukare och närstående till personer i behov av personlig assistens. Det handlar om allt ifrån studiecirklar och föreläsningar om egenmakt, psykisk hälsa och tecken som stöd. Vi jobbar också aktivt med anhöriga och med informationsinsatser om t ex LSS eller tillgänglighetsförändring av de demokratiska valen.

Vi avlämnar följande gemensamma remissyttrande till utredningen.

Vi tar inte ställning till utredningens övergripande bedömningar och förslag, men vill föra fram ett antal viktiga frågor för implementeringen av en kompetensutveckling för personliga assistenter.

- Studieförbunden finns i hela landet och arbetar i tätt samarbete med funktionshinderrörelsen. Vi har ett flexibelt arbetssätt, som vi visat i ett flertal större satsningar genom åren, som exempelvis i arbetet med att ge asylsökande möjlighet att lära sig svenska. Vi kan erbjuda utbildningar på ort och ställe som inte är terminsbundna eller kräver lång framförhållning. Vi har ett arbetssätt för att ta fram, anpassa och genomföra individanpassade utbildningar, nära eller tillsammans med den person som uppdraget gäller. T ex anpassade utbildningar i bemötande eller psykisk hälsa.
- Vi tror att det finns ett starkt värde i att ge personliga assistenter en stabil yrkesutbildning i grunden, genom exempelvis folkhögskole- eller yrkeshögskoleutbildning. Samtidigt ser vi att det i dagsläget finns en stor grupp människor som arbetar som personlig assistent utan någon yrkesutbildning alls. Studieförbunden kan spela en viktig roll för att möta en del av detta uppdämda behov, på ett sätt som kan underlätta för såväl brukarna som personalen och

arbetsgivarna. Detta kan göras genom att erbjuda utbildning på ort och ställe, några timmar i veckan i studiecirkelform eller som anpassad utbildning vid ett tillfälle för en given grupp personliga assistenter.

- Vi tror det finns en mycket god poäng i att Socialstyrelsen tar fram ett grundmaterial som alla personliga assistenter ska utbildas utifrån. Samtidigt vet vi att man inte blir bärare av exempelvis LSS-lagstiftningens idé genom att titta på PowerPoints – det blir man genom att bearbeta kunskaperna, diskutera dem med andra och så småningom vinna en förtrogenhet i ämnet. Här är folkbildningens metod ett beprövat sätt att se till att människor kan internalisera kunskaperna.

Vi inom folkbildningen jobbar vardagligen med att göra material, så som det Socialstyrelsen föreslår ta fram, mer hanterbara och pedagogiska genom att göra studiehandledningar. I studiehandledningarna lyfts folkbildningens sätt att förmedla kunskap, som utgår från individen och det pågående samtalet mellan människorna i samma grupp. Detta gör att den enskilde deltagaren landar, bottnar och äger sin kunskap efter utbildningen.

- Vi tror också att det i dialog mellan funktionshinderorganisationer, studieförbund, fackliga organisationer och kommuner/arbetsgivare kan växa fram andra utbildningsinsatser som behövs lokalt. Kanske vill några medarbetare lära sig mer om tecken som stöd eller bemötandefrågor, då kan vi tillsammans enkelt utforma påbyggnader till utbildningen.
- Vi menar även att studieförbunden kan vara givna arrangörer av de föreläsningar och seminarier i kompetensutvecklingssyfte som utredningen efterfrågar. Studieförbunden har en infrastruktur och ett kontaktnät för att genomföra detta, över hela landet.

Med vänliga hälsningar,

Ewa Lantz
Tf förbundssekreterare
Arbetarnas Bildningförbund

Johan Fyrberg
Förbundschef
Studieförbundet Vuxenskolan